

Code Rechtstreeks verzekerde regelingen

VERBOND VAN VERZEKERAARS

STICHTING
VAN DE ARBEID

Voorwoord

De Code Rechtstreeks verzekerde regelingen (hierna: de Code) is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars en de Stichting van de Arbeid. Met de Code wordt nader invulling gegeven aan de waarborging van goed (pensioen)bestuur. Voor rechtstreeks verzekerde regelingen treedt de Code in de plaats van (onderdeel D van) de Principes voor goed pensioenfondsbestuur, die in 2005 door de Stichting van de Arbeid zijn gepubliceerd. De Code treedt in werking op 1 juli 2014. De Code is een aanvulling op wet- en regelgeving en zelfregulering, waaronder de Gedragscode Verzekeraars en de Governance Principes.

De Stichting van de Arbeid en het Verbond van Verzekeraars zullen de Code twee jaar na inwerkingtreding evalueren. In de lopende periode wordt gezien of de open definitie van vertegenwoordiging van pensioengerechtigden (in hoofdstuk 2) nader en kwantitatief kan worden ingevuld. Dit gebeurt in overleg met ouderenorganisaties.

Hoofdstuk 1: Verzekeraars en pensioenen

Voor een goed beeld van de waarde van de Code wordt in dit hoofdstuk op hoofdlijnen een beeld geschetst van de belangrijkste kenmerken van rechtstreeks verzekerde regelingen en het hoorrecht van een vereniging van pensioengerechtigden. Ook wordt belicht wat op het gebied van communicatie al is geregeld in de Pensioenwet.

Kenmerken rechtstreeks verzekerde regelingen

De inhoud van een rechtstreeks verzekerde pensioenregeling is strak ingekaderd door afspraken die zijn gemaakt in het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen werkgever en (vertegenwoordigers van) werknemers. In de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en verzekeraar wordt vervolgens precies vastgelegd hoe de regeling wordt uitgevoerd, waaronder de voorwaarden voor toeslagverlening. De verzekeraar heeft hierdoor geen ruimte om zelf nadere afwegingen te maken of besluiten te nemen. Opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten mogen bij verzekeraars in beginsel niet worden verlaagd.

Vereniging van pensioengerechtigden

In artikel 22 Pensioenwet is bepaald aan welke eisen een vereniging van pensioengerechtigden bij uitvoering van de pensioenregeling door een verzekeraar moet voldoen om een beroep te kunnen doen op het hoorrecht. Het hoorrecht houdt in dat de werkgever de vereniging van pensioengerechtigden in de gelegenheid stelt haar oordeel uit te spreken, voordat hij een besluit neemt dat invloed heeft op de uitvoering of de hoogte van pensioenrechten van gepensioneerden. In de praktijk gaat het daarbij om besluiten rond indexatie, de winstdelingsregeling of afspraken die gemaakt worden bij het onderbrengen van de pensioenovereenkomst. Daardoor is het hoorrecht alleen van belang bij regelingen waarbij de opbouw van aanspraken direct in rentevorm plaatsvindt. Bij een kapitaalovereenkomst of een beschikbare premiereregeling op basis van beleggingen of een gegarandeerd kapitaal selecteert de deelnemer namelijk zelf zijn pensioenuitvoerder op de pensioendatum. Hij maakt dan zelf afspraken over de uitvoering, zoals pensioenuitbetaling en eventuele indexaties (nominaal of stijgend pensioen).

Faciliteren

Op grond van de privacywetgeving mogen verzekeraars en werkgevers geen adressenbestand verstrekken aan een vereniging van pensioengerechtigden. Ook mogen ze niet de overlijdensgevallen melden aan de vereniging. In eerste aanleg zijn pensioengerechtigden zelf verantwoordelijk voor het organiseren van hun representativiteit. De vereniging moet haar eigen ledenbestand vormen en bijhouden. In overleg met de werkgever kan wel vanuit werkgever of verzekeraar bijvoorbeeld een brief naar alle pensioengerechtigden worden verstuurd waarin ze in kennis gesteld worden van de voorgenomen oprichting van de vereniging of vertegenwoordiging. Aan de verzending kunnen voor de werkgever kosten verbonden zijn. Indien er een vereniging van pensioengerechtigden of representatieve vertegenwoordiging is, informeert de verzekeraar de pensioengerechtigden bij pensioeningang over het bestaan hiervan.

Pensioencommunicatie

Bij de communicatie met deelnemers en pensioengerechtigden zijn voor verzekeraars en werkgevers de bepalingen in de Pensioenwet hierover de basis. De werkgever en de verzekeraar kunnen (in aanvulling daarop) afspraken maken over een adequaat communicatiebeleid. In het kader van de Code is het relevant op te merken dat in de Pensioenwet onder meer het volgende is opgenomen.

Een werknemer waarmee de werkgever een pensioenovereenkomst heeft gesloten en die pensioenaanspraken verwerft, wordt binnen drie maanden na de start van de verwerving geïnformeerd over onder meer de inhoud van de pensioenregeling en de toeslagverlening.

Deelnemers ontvangen jaarlijks het Uniform Pensioenoverzicht.

De verzekeraar informeert werknemers rechtstreeks over wijzigingen in de pensioenovereenkomst.

Op mijnpensioenoverzicht.nl kunnen (gewezen) deelnemers zien hoeveel pensioen zij hebben opgebouwd en bij welke pensioenuitvoerder.

De verzekeraar verstrekt de pensioengerechtigden informatie bij pensioeningang en daarna jaarlijks. Hierbij wordt ook informatie verstrekt over toeslagverlening.

De verzekeraar informeert de pensioengerechtigden over het bestaan van een vereniging van pensioengerechtigden. Dit gebeurt bij pensioeningang of, als dit later is, na oprichting van die vereniging.

Op grond van artikel 46 Pensioenwet verstrekken verzekeraars op verzoek bepaalde informatie aan (gewezen) deelnemers en (verenigingen van) pensioengerechtigden. Het gaat hierbij onder andere om het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst.

Hoofdstuk 2: Verplichtingen werkgevers en levensverzekeraars

In dit hoofdstuk treft u de (aanvullende) verplichtingen voor levensverzekeraars die tweede pijler regelingen uitvoeren en werkgevers met een rechtstreeks verzekerde regeling aan. De verplichtingen zijn gegroepeerd in de categorieën Toeslagverlening, Informatie en communicatie, Advies/zeggenschap, Intern toezicht, en Klachtenregeling.

Voor de toepassing van de Code wordt onder een vereniging van pensioengerechtigden aangesloten bij artikel 22 Pensioenwet. Indien er geen vereniging van pensioengerechtigden is, kan sprake zijn van een vertegenwoordiging van pensioengerechtigden. In dit geval geldt dat de vertegenwoordiging tot doel heeft het behartigen van de belangen van pensioengerechtigden van de werkgever en er sprake is van vertegenwoordiging van een representatieve groep.

Overigens zal ten behoeve van de evaluatie in de komende periode worden bezien of de open definitie van vertegenwoordiging van pensioengerechtigden nader en kwantitatief kan worden ingevuld. Dit gebeurt in overleg met ouderenorganisaties.

De artikelen 1 tot en met 4 en 7 en 8 zijn niet relevant voor een kapitaalovereenkomst of een beschikbare premieregeling op basis van beleggingen of een gegarandeerd kapitaal.

Toeslagverlening

1. Als de uitvoeringsovereenkomst bepalingen bevat waardoor de werkgever tijdens het contract invloed heeft op depotvorming, beleggingen in verband met winstdeling of anderszins op de resultaten van de pensioenverzekering, dan legt de werkgever verantwoording af over de door hem gemaakte keuzes aan de ondernemingsraad¹ en vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden.

2. De verzekeraar legt jaarlijks op inzichtelijke wijze verantwoording af aan de werkgever (de verzekeringnemer) over de behaalde resultaten, voor zover dat relevant is in relatie tot de uitvoeringsovereenkomst. Dit zal in ieder geval aan de orde zijn als er sprake is van een beleggingsdepot of een winstdelingsregeling.

3. De werkgever stelt de ondernemingsraad en de vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden op de hoogte van de resultaten zoals genoemd in artikel 2.

4. Als er sprake is van een pensioentoezegging met een voorwaardelijke toeslagverlening, verantwoordt de werkgever aan de ondernemingsraad en vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden, of en zo ja in welke mate aan de voorwaarden voor toeslagverlening is voldaan. De verzekeraar moet de daarvoor benodigde gegevens aan de werkgever leveren conform het bepaalde in artikel 2.

¹ In de Code wordt onder ondernemingsraad ook verstaan de personeelsvertegenwoordiging en de personeelsvergadering.

Informatie en communicatie

5. De verzekeraar informeert de werkgever over veranderingen in wet- en regelgeving welke gevolgen hebben voor de pensioen- of uitvoeringsovereenkomst.

6. De werkgever stelt de ondernemingsraad en de vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden op de hoogte van wat is genoemd in artikel 5.

Advies/zeggenschap

7. De werkgever stelt de ondernemingsraad, in aanvulling op artikel 27 WOR, en de vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden in staat te adviseren over de (verlenging van de) uitvoeringsovereenkomst.

8. De werkgever wint advies in bij de ondernemingsraad en de vereniging van pensioengerechtigden of bij het ontbreken hiervan de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden over het niveau van de serviceverlening dat de werkgever voornemens is overeen te komen met de verzekeraar. Het advies moet gemotiveerd zijn. Als de werkgever het advies niet (geheel) opvolgt, moet hij zijn besluit motiveren.

Intern toezicht

9. Het interne toezicht van een verzekeraar, waaronder bijvoorbeeld verstaan wordt de raad van commissarissen, beziet kritisch het functioneren van het bestuur en/of de directie van de verzekeraar.

10. De rapportage van het interne toezicht met betrekking tot de rechtstreeks verzekerde regelingen is kosteloos opvraagbaar bij (de directie van) de verzekeraar.

11. Het interne toezicht van de verzekeraar rapporteert over zijn bevindingen aan het bestuur en/of de directie van de verzekeraar en bespreekt deze met het bestuur en/of directie.

Klachtenregeling²

12. De verzekeraar heeft een laagdrempelige, oplossingsgerichte interne klachtenregeling die toegankelijk is voor werkgevers, deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, evenals voor de ondernemingsraad en vereniging van pensioengerechtigden.

13. In de uitvoeringsovereenkomst wordt de werkgever geïnformeerd over de interne klachtenregeling.

14. In het pensioenreglement worden de deelnemers op de hoogte gesteld van de interne klachtenregeling.

² De Ombudsman Pensioenen behandelt individuele klachten en geschillen over de uitvoering van een pensioenreglement. Zaken kunnen aan de Ombudsman Pensioenen worden voorgelegd door (gewezen) deelnemers of pensioengerechtigden. Zij kunnen zich laten vertegenwoordigen door een belangenbehartiger of –organisatie, zoals een vereniging van pensioengerechtigden. Voordat een klacht wordt ingediend bij de Ombudsman Pensioenen, moet eerst volledig gebruik zijn gemaakt van de interne klachtenregeling.

15. Klachten worden helder, in begrijpelijke woorden en binnen een redelijke termijn afgehandeld door de verzekeraar.